

oerlessen

Verrassende eerlijkheid

Deze zurige, vooringenomen recensent van Doopsgezind NL houdt helemaal niet van boeken over de bijbel die geschreven zijn door hippe dertigers. Zeker niet als die ook nog allebei theoloog zijn en leiders van jonge, hippe initiatieven tot christelijke gemeenschapsvorming in de grote stad. Uit eigen beweging zou ik een dergelijk boek niet snel oppakken, kopen, lezen. Nee. Ik ben al te vaak hoopvol en nieuwsgierig begonnen en zwaar teleurgesteld. Daar krijg je zurige recensies van. Daar schiet geen lezer iets mee op. *De manipulator* echter, heeft me doen glimlachen. Horsman en Voorberg gebruiken de ouwe manipulator Jakob als een spiegel voor de (post-) moderne mens. Alle worstelingen met verwachtingen, wensen, zelfbeeld, patronen, *pleasen*, vluchtgedrag, tekortschieten etc. krijgen een oeroude bodem aan de hand van de Jakobvertellingen. Het is misschien niet allemaal even nieuw en zeker niet alomvattend, maar het is wél fris. Het boek leest als een trein, is vermakelijk, allesbehalve eerbiedig, en het allerbelangrijkste: de schrijvers zijn er inderdaad in geslaagd om

theologische voorannames uit hun schrijfsel te houden. Er vallen geen gaten in het verhaal omdat van de lezer impliciete kennis wordt verwacht. Er wordt geen makkelijke oplossing of bevrijding geboden aan de moderne lezer die van God niets weet.

De overgangen tussen nu en toen lopen misschien niet overal even soepel, en de 'ik'-vorm in de persoonlijke stukjes werkt verwarrend omdat er twee schrijvers zijn – al leggen ze dat in hun verantwoording achterin het boek wel uit. Maar door het boek heen tot in de epiloog glimt af en toe een verrassende eerlijkheid, een open kwetsbaarheid en een blik op een lange, lang niet makkelijke weg, die bij de schrijvers uiteindelijk leidde tot geloof als 'vertrouwen'. Natuurlijk vinden ze de weg naar God uiteindelijk de beste, voor ieder mens. Maar ze laten die keuze wel écht bij de ander. En dat verraste me misschien nog wel het meest.

door Wieteke van der Molen

Martijn Horsman, Rikko Voorberg, *De manipulator. Oerlessen in winnen en verliezen*, Ark Media, € 14,95

tale Kanaäns

Veranderend spraakgebruik

Als een dief in de nacht, de benjamin zijn, door het oog van de naald, Babylonische spraakverwarring, bergen verzetten. Vaak ongemerkt gebruiken we in ons dagelijks taalgebruik uitdrukkingen en metaforen die rechtstreeks aan de bijbel zijn ontleend. Neerlandicus Ton den Boon, onder andere bekend van een taalcolumn uit het dagblad Trouw, neemt in *Een lust voor het oog* de bijbelse uitdrukkingen onder de loep en kijkt daarbij ook naar de verschillende bijbelvertalingen. Via verwijzingen naar de literatuur en de politiek laat Den Boon zien hoe

actueel sommige uitdrukkingen zijn. Zo komt de uitdrukking *loon naar werken* in diverse bijbelboeken voor, onder meer in 2 Kronieken: 'Daerom weest ghy sterck, ende laet uwe handen niet verslappen, want daer is loon nae u werck' (Statenvertaling, 1637). In de brief naar de Romeinen heet het 'Wie plant en wie begiet, staan gelijk: alleen zal elk zijn eigen loon krijgen naar zijn eigen werk' (NBG, 1951). SP-voorman Jan Marijnissen zei het bij een grote verkiezingswinst in 2006 als volgt: 'Vandaag is de SP een grote partij geworden. We hebben loon naar werken gekregen.' Ook een spreekwoord als *Een goede buur is beter dan een verre vriend* komt rechtstreeks uit Spreuken 27:10. Helaas zijn veel van deze uitdrukkingen in de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) van 2004 niet overeenkomstig gebleven. Zo werd *oprecht en zonder aanstoot geven* vereenvoudigd tot *zuiver en onberispelijk*. Het *brandende braambos* uit Exodus heet in de NBV een *doornstruik*. *Ijdelheid der ijdelheden* uit Prediker werd *lucht en leegte*. Een uitdrukking als *in zak en as zitten* werd in de loop van de jaren qua betekenis afgezwakt van *met veel*

misbaar rouwen tot in de put zitten. Den Boon laat zien dat taal continu aan verandering onderhevig is en dat ook bijbelse termen niet statisch zijn. Maar een term als *muggenziften* uit Matteüs 23:24 bleef toch maar mooi overeind.

Ton den Boon, *Een lust voor het oog*, uitgeverij Van Dale, € 14,95

opstandig?

Grootste levensvreugde

Dit is onrechtvaardig, hier word ik opstandig van! – denk ik iedere keer wanneer ik *LEEF!* in mijn handen neem. Vanaf de cover van het boek kijkt een jonge vrouw me aan. Laura Maaskant, schrijfster van *LEEF!*, is vijftien als ze te horen krijgt dat ze een zeldzame vorm van kanker heeft. Na een lang en zwaar behandeltraject lijkt ze genezen. Ze pakt de draad van haar leven weer op, maakt het vwo af en gaat studeren in Amsterdam. Laura stippelt weer een toekomst uit, boordevol ambities: na haar studie een baan in het buitenland? Ze zal het gaan maken! Maar dan keert de ziekte terug. 'Dat is klote, dame, dat we elkaar weer zien', aldus de

oncolog in het UMCG te Groningen. De prognose is ongewis, haar levensverwachting beperkt. 'Elke dag sterven er stukjes in mij. Stukjes toekomst, stukjes dromen.' Nogmaals loodzware behandelingen ondergaan wijst Laura af. In *LEEF!* beschrijft Laura wat de ziekte heeft gekost, maar ook wat die haar heeft opgebracht: de mogelijkheid te genieten van de tijd die haar nog rest, en elke dag diepgaand te beleven. *LEEF!* leest makkelijk weg, maar irriteert bij de voortdurend herhaalde statements over genieten. Maar ik zwijg wanneer zij daarop 'antwoordt' dat het bewustzijn van haar spoedig levenseinde 'tot de grootste veranderingen in mijn leven en misschien wel tot de grootste levensvreugde leidde.'

door Jehannes Regnerus

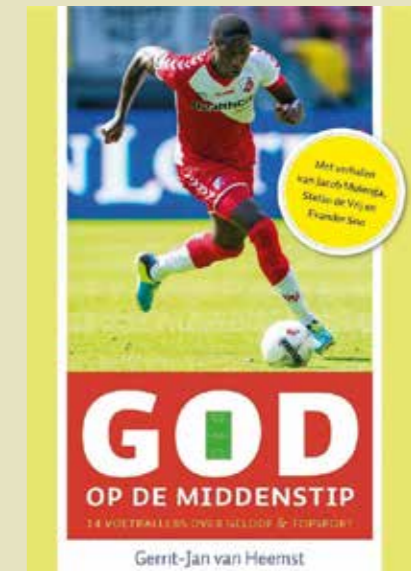
Laura Maaskant, *LEEF!*, uitgeverij Ten Have, € 14,99

middenstip

Gemiste kans

In *God op de middenstip* vertellen veertien christelijke topvoetballers over hun sport en hun (geloofs)inspiratie. Naast bekende namen als Stefan de Vrij en Eyong Enoh zijn dat onder meer Fred Benson, Niels de Jong en Kevin van Diermen. Daarnaast komen oud-voetballers als good old Folkert 'ik speel niet op zondag' Velten aan bod. De voetballers geven een persoonlijk inkijkje in hun geloofsleven en -overtuigingen, waarin de vrijzinnig ingestelde lezer vermoedelijk weinig herkenning zal vinden. Het boekje als geheel oogt wat rommelig, onder meer door het ontbreken van een inleidend artikel, het gebruik van verschillende interviewvormen en enkele spel- en interpunctiefouten. Volgens de achterflap valt het niet mee om christen te zijn in een wereld waarin geld en bewondering een

Tenzij anders vermeld, zijn de bijdragen op deze pagina's van de hand van Martin Maassen, martin.maassen@doopsgezind.nl

prominente plaats innemen. De geïnterviewden voelen zich echter volledig geaccepteerd door hun teamgenoten en krijgen hooguit een opmerking in de categorie voetbalhumor voor de kiezen. Over eventuele reacties van supporters wordt niets gemeld, evenmin als over de verleiding of het bezit van geld. Wel komt aan de orde of grof spel te rijmen is met het christen-zijn, alsook de omgang met het 'mannelijke' taalgebruik in de voetbalwereld. De interessantste verhalen staan aan het einde van het boek, en zijn – niet geheel toevallig wellicht – alle interviews met oud-profs. Zoals Joop Korevaar van ADO Den Haag, die als Jehova's getuige gelooft dat nationalisme veel verdriet en leed teweegbrengt. Om die reden liet hij het WK voetbal in 1974 schieten, in verband met volksliederen en vlaggenroet...
door Johan Tempelaar

Gerrit-Jan van Heemst, *God op de middenstip*, uitgeverij Kok, € 12,99

De zonnetjes bij de besproken boeken en bladen geven de waardering van de recensent weer. Die kan uiteenlopen van één zonnetje (niet best) tot vijf (mag op uw nachtkastje niet ontbreken).